

**ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน**

**Effects of Organizing Non-Formal Education Activities Based on Situated Learning
Concept on English Communication Skills in Daily Life of Youths**

อดิสร ปรีชา¹ และ วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา^{2*}

Adisorn Preecha¹ and Worarat Pathumcharoenwattana^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน 2) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองแบบมีกลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลัง ใช้การสุ่มอย่างง่าย ในการคัดเลือกกลุ่มทดลอง คือ เยาวชนอายุตั้งแต่ 15-18 ปี จำนวน 30 คน การจัดกิจกรรมใช้เวลา 7 วัน รวมทั้งสิ้น 60 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบวัดระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่าสถิติทดสอบที (t -test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชนที่เหมาะสม มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ (1) ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน (2) เนื้อหาสอดคล้องกับการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน (3) เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ปัญหาที่เสมือน / ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง และ (4) เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง 2) กลุ่มเยาวชนที่เข้ารับการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาความพึงพอใจหลังการจัดกิจกรรม พบว่า กลุ่มเยาวชนที่เข้ารับการอบรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.45$)

คำสำคัญ : การเรียนรู้เชิงสถานการณ์, ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน, กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน, เยาวชน

¹ นิสิตมหบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Graduate Student of Non-Formal Education, Department of Life Long Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University
Email: pippo_inz@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer of Non-Formal Education, Department of Life Long Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University
Email: aeworarat@yahoo.com

* Corresponding author

Abstract

The purposes of this study were to 1) develop non-formal education activities based on situated learning approach on English communication skills in daily life of youths, 2) study outcomes of organizing non-formal education activities based on situated learning approach on English communication skills in daily life of youths. This study based on the research design of a quasi-experiment using simple random sampling technique with one group pretest-posttest design. The research experimental group was 30 youths from ages 15-18 years old. Activities were organized for 7 days, totally 60 hours. The research instruments were the learning plan and activities plan and the instruments were questionnaires, satisfaction forms, and the English communication skills in daily life test. The data were analyzed by using means (*M*), standard deviation (*SD*), and dependent-samples *t* (t-test) at 0.05 level of significance. The research results were as follow: 1) The results of development activities found that consisted of four appropriate components as follows: meet the needs of learner, be consistent with English communication skills in daily life, focus on working in problem situations or virtual situations, focus on working in real situations. 2) After the experiment, the experimental group had the mean scores in the English communication skills in daily life test higher than before the experiment at 0.05 level of significance. 3) After the experiment, the experimental group had the mean scores in participants' satisfaction at the high level.

Keywords: situated learning, English communication skills in daily life, non-formal education activities, youths

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และประเทศชาติเป็นอย่างมาก เนื่องจากการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกช่วงชีวิตจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม วิถีชีวิต โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว (สุมาลี สังข์ศรี, 2545)

สังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ที่มีผลกระทบอย่างรวดเร็วต่อบุคคลในสังคม ซึ่งต้องมีการพบปะเพื่อทำกิจกรรมทางสังคมหรือติดต่อเชิงธุรกิจกันมากขึ้น ทักษะที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน คือ ทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งทักษะภาษาอังกฤษนั้นมีความจำเป็นต่อการติดต่อสื่อสารในโลกแห่งข้อมูลข่าวสารซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้การสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ สามารถทำได้ง่ายโดยดุษ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันในการศึกษาข้อมูลความรู้และถ่ายทอดวิทยาการต่าง ๆ แก่กัน (กรมวิชาการ, 2545) จึงนับได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการสื่อสาร ความรู้สึนึกคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันและกัน ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพบุคคลในด้านการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญมาก เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลก

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะทางด้านการพูดและการฟังนับว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากสำหรับการสื่อสารของคนเรา แม้ว่าทักษะทางด้านการพูดและการฟังภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็น แต่เมื่อพิจารณาสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนักเรียนไทยที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยการเรียนการสอนส่วนใหญ่ผู้สอนยังคงมุ่งเน้นสอนตามตำราไม่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กรมวิชาการ, 2544) ซึ่ง สุนิดา ศิริพากย์ (2553) ได้กล่าวว่า เท่าที่ผ่านมาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาการศึกษานอกระบบที่เรียนด้วยวิธีเรียนทางไกล โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำมาก โดยมีผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์การศึกษาเพียง 150 คน จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 831 คน อีกทั้งผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จงอุตสาห์ (2531) ที่พบว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมปลายอยู่ในระยะเริ่มต้นของพฤติกรรมการพูดเท่านั้น ซึ่งนักเรียนยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายโอน สื่อสาร และวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนั้นควรเริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ใกล้ตัว หรือสถานการณ์รอบตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะขยายความรู้ของการใช้ภาษาในสิ่งที่ยากขึ้นต่อไป (กฤษณา เมืองโคตร, 2553)

ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 เป็นการรวมตัวกันของ 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาครัฐบาลจึงมีมาตรการสำคัญประการหนึ่ง คือ การรณรงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก อีกทั้งภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียนข้อที่ 34 ว่า ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ (the working language of ASEAN shall be English) กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนทั่วไป ให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกควบคู่กับภาษาถิ่นและภาษาประจำชาติของตน โดยกำหนดให้ปี พ.ศ. 2555 เป็นปีแห่งการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยมีความกล้าและสร้างความคุ้นเคยในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างศักยภาพและความพร้อมของประชาชนในการก้าวสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนที่มีความรอบรู้และการแข่งขันในเวทีโลกอย่างมั่นใจ

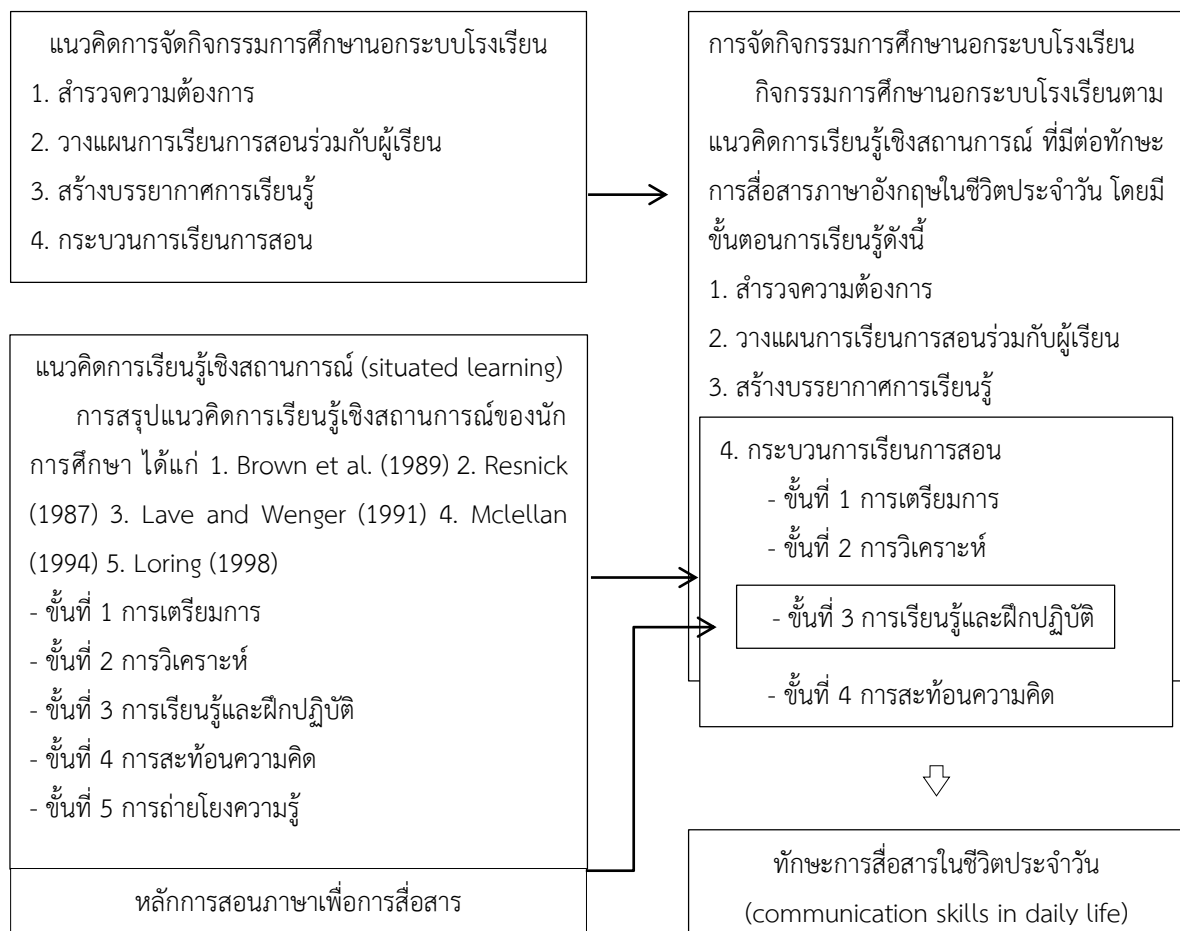
การจัดกิจกรรมศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการให้ได้รับการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ เป็นการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปที่จะนำมาใช้อย่างสมเหตุสมผล โดย อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2542) ได้เสนอแนวคิดการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งหมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะ มีโลกทัศน์ มีความรู้ความเข้าใจในกลุ่มของตนเองคล้ายคลึงกัน หากแต่มีความแตกต่างจากกลุ่มบุคคลกลุ่มอื่น ๆ การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนี้ จึงให้ความสำคัญกับลักษณะพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายสำหรับการจัดกิจกรรม

แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (situated learning) เป็นแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้รับการฝึกเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้จากการแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติจริง โดยให้ผู้รับการฝึกมีการเรียนรู้จากสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อนในสภาพจริง มีการฝึกหัดการปฏิบัติในแหล่งที่มีการเรียนรู้จริงหรือเสมือนจริง มีการสังเกตผลการปฏิบัติงานจากครูฝึกหรือผู้เชี่ยวชาญ มีการให้ผู้รับการฝึกเข้ามามีส่วนร่วมและร่วมมือกันในกระบวนการฝึก มีการสะท้อนความคิดโดยได้รับความช่วยเหลือหรือคำชี้แนะจากครูฝึกหรือผู้เชี่ยวชาญ และมีการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ซึ่งผู้รับการฝึกสามารถแสดงความรู้ความเข้าใจ โดยการพูด การเขียน หรือการปฏิบัติ (เพลินตา พรหมบัวศรี, 2545) สภาพการณ์ข้างต้นจึงทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับของชาวต่างชาติมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งจะส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและจะเป็นรายได้หลักในการพัฒนาประเทศต่อไป (ศูนย์การวิจัยสิทธิไทย, 2555)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาและศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่เพิ่มขีดความสามารถให้กับเยาวชน ทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติในอนาคตได้อย่างเต็มศักยภาพ

ภาพ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

วิธีการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของ อาชีวญา รตนอุบล และคณะ (2542) และขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหาและความต้องการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน และแบบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ประชากร ประกอบด้วย เยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 15-18 ปี จำนวน 30 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ชุดที่ 1 คือ แบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีเนื้อหาสาระด้านความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนครอบคลุมองค์ประกอบ ทั้ง 4 ด้านของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ชุดที่ 2 คือ แบบวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ตอบ จำนวน 8 ข้อคำถาม โดยผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชนที่ได้เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแล้วมาสรุปเป็นแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถสรุปผลความต้องการออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ด้านการถามบอกทิศทาง / เส้นทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ ด้านอาหาร และรวบรวมเป็นข้อคำถามจากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวทางในการวางแผนการสอนสำหรับกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยผู้วิจัยได้อาศัยความร่วมมือจากผู้เรียนในการออกแบบและวางแผนการสอน ซึ่งการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ขั้นตอนนี้เป็นการการปรับความรู้ก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้หลักของการวิจัย ทั้งยังเป็นการปรับทัศนคติของผู้เรียน ให้พร้อมสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้วิจัย และเป็นการละลายพฤติกรรมของกลุ่มผู้เรียนอีกด้วย โดยผู้สอนจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกลอยากรเรียน เช่น สถานการณ์ที่ปลอดภัยสบาย สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้เรียนและผู้สอน มีกิจกรรมที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก่อนเรียนและส่งเสริมการพัฒนาสมองของผู้เรียนด้านความรู้ในเนื้อหา ความเข้าใจในตนเอง และความเข้าใจในผู้อื่น ประกอบด้วย กิจกรรมผ่อนคลาย กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมทำงานกลุ่ม โดยผู้สอนจะไม่ครอบงำความคิดของผู้เรียน ผู้สอนใช้วิธีการสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างดีโดยบอกข้อดีของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันที่สำคัญ

ขั้นตอนที่ 4 กระบวนการเรียนการสอน

ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวัน

การวิเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 การเตรียมการ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องได้รับสิ่งเร้าที่เป็นสถานการณ์ปัญหาตามสภาพจริงหรือเสมือนจริงซึ่งเป็นปัญหาที่มีเหมาะสมกับระดับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมความเข้าใจปัญหาในสถานการณ์จริงแก่ผู้เรียน ได้รับการเผชิญปัญหาตามสภาพที่เป็นจริงและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นประสาทรับรู้สีกต่าง ๆ และต้องร่วมกันพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสถานการณ์ปัญหานั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ โดยผู้สอนเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียน

4.2 การวิเคราะห์ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นที่เป็นปัญหาเพื่อให้สามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับ และให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์และความสำคัญของข้อมูลต่าง ๆ จากปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย โดยผู้สอนเป็นผู้คอยแนะและสะท้อนความคิดให้กับผู้เรียน

4.3 การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องร่วมกันศึกษาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและฝึกหัดงานจากใบความรู้ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนได้รับ จนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้จากการฝึกหัดงานจากใบความรู้และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องตามที่ร่วมกันวางแผนไว้ โดยผู้สอนคอยกระตุ้นและช่วยชี้แนะในประเด็นความรู้ต่าง ๆ

4.4 การสะท้อนความคิด ขั้นตอนนี้ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกหัดงานเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ โดยผู้เรียนร่วมกันเสนอสิ่งที่ศึกษามา นำเสนอประกอบข้อมูลเชิงประจักษ์ ร่วมกันทบทวน อภิปราย แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่ได้รับมาและสรุปเป็นหลักการแก้ปัญหา โดยผู้สอนคอยเป็นผู้สอนแนะ สะท้อนความคิดให้แก่ผู้เรียน

4.5 การถ่ายโยงความรู้ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความรู้จากการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา โดยการรายงานด้วยการพูดหรือการเขียน สามารถเชื่อมโยงนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ใกล้เคียงกันได้

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล

ขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลหลังการทดสอบการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ทราบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น ได้ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้เรียนมากน้อยแค่ไหน

ระยะที่ 2 การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มทดลอง ด้วยแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 โดยใช้กลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวในการทดลองสอนด้วยแผนการสอนและกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชนที่ได้ออกแบบไว้ สำหรับการทดลองเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ มาเป็นขั้นตอนในการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีที่อยู่อาศัยในอำเภอเมืองของจังหวัดสมุทรปราการและพักอาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับกรุงเทพมหานครและมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมายและเป็นสถานที่ยอดนิยมของชาวต่างชาติ ดังนั้น จึงทำให้สถานที่ชุมชนบริเวณใกล้เคียงนั้นมีโอกาสพบปะกับชาวต่างชาติมาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรที่ดีจากทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย จากคะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดทักษะภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมาเป็นเกณฑ์ในการสุ่มกลุ่มผู้เรียนเข้ากลุ่มทดลอง (random assignment) โดยผู้วิจัยได้ใช้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นตัวกำหนดผู้เรียนในกลุ่มทดลอง จากนั้นเมื่อได้ตัวผู้เรียนคนแรกแล้ว จึงเลือกจากคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในลำดับถัดขึ้นมา จนได้จำนวนผู้เรียนในกลุ่มทดลองครบตามที่กำหนดไว้ จำนวน 30 คน

2.2 การออกแบบการทดลอง

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการทดลองแบบมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อน-หลัง (one groups pretest-posttest gesign) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531) ซึ่งมีผังการทดลอง ดังนี้

E	:	O ₁	X	O ₂
---	---	----------------	---	----------------

เมื่อ	E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง (experimental group)
	X	หมายถึง	การจัดกระทำ (treatment)
	O ₁	หมายถึง	การวัดค่าตัวแปรก่อนการจัดการกระทำ (pre-test)
	O ₂	หมายถึง	การวัดค่าตัวแปรหลังการจัดการกระทำ (post-test)

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยได้ใช้คะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ใช้ในการจัดหน่วยตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองมาเป็นคะแนนของ pre-test ด้วย โดยคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้พัฒนามาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน ที่กลุ่มประชากรได้ทำไว้ โดยผู้วิจัยให้ผู้ตอบเขียนชื่อและนามสกุลของตนเองลงในแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ก่อนการทดลองเพื่อเป็นตัวอ้างอิงไปยังผู้ตอบได้ จากนั้นเมื่อได้รายชื่อกลุ่มทดลองครบแล้ว สามารถทราบคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของทุกคนในกลุ่มทดลองโดยลำดับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมาเป็นตัวกำหนดผู้เรียนในกลุ่มทดลอง จากนั้นเมื่อได้ตัวผู้เรียนคนแรกแล้ว จึงเลือกจากคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในลำดับถัดขึ้นมาจนได้จำนวนผู้เรียนในกลุ่มทดลองครบตามที่กำหนดไว้ จำนวน 30 คน

2.4 แผนการสอนและกิจกรรม

สำหรับแผนการสอนนั้น เป็นกิจกรรมที่จัดด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ โดยจะมีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยกลุ่มทดลองใช้ระยะเวลาเรียนรู้ไม่ต่ำกว่า 50 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ได้แก่

- กิจกรรมที่ 1 greeting
- กิจกรรมที่ 2 asking for and giving directions
- กิจกรรมที่ 3 shopping and services
- กิจกรรมที่ 4 about food
- กิจกรรมที่ 5 การเรียนรู้เชิงสถานการณ์

2.5 ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวคิดเรียนรู้เชิงสถานการณ์

กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมนั้น ผู้วิจัยใช้กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเรียนรู้เชิงสถานการณ์จากการวิเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ และนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของ เยาวชน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนสอน 5 ขั้นตอนเช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 4 ของระยะที่ 1

2.6 การเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มทดลองหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดแล้ว (post-test) โดย ให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันหลังจบกิจกรรมสุดท้าย สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือแบบทดสอบวัดทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในการ รวบรวมข้อมูล

2.7 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

สำหรับขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจจากเครื่องมือวัดระดับความพึงพอใจหลังการ เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.7.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจบกระบวนการการเรียนรู้ของแผนการสอนและกิจกรรมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ของเยาวชนแล้ว ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองทำแบบสอบถามความพึงพอใจหลังจบกิจกรรมสุดท้าย จากขั้นตอน การเรียนรู้ที่ 5 (ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม) ของแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (situated learning)

2.7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือชุดที่ 6 คือ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ของเยาวชน ซึ่งข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยแบ่งความพึงพอใจออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความพึงพอใจด้านกิจกรรม และวิทยากร 2) ความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และ 3) ความพึงพอใจด้านการจัดการ

2.7.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับข้อมูลที่ได้ขั้นตอนนี้ เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยใช้สถิติสำหรับการ บรรยายข้อมูล ซึ่งเป็นสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้บรรยาย ข้อมูลทางด้านความพึงพอใจที่ได้จากกลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ผู้วิจัยแบ่งการสรุปผลการดำเนินการออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ผลการสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน 2) ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน และ 3) ผลการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการสำรวจหาความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียน

สำหรับผลการสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมของผู้เรียนด้วยเครื่องมือชุดที่ 1 แบบสอบถามความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน ได้ผลดังต่อไปนี้

1.1 ประชากรที่เป็นผู้เรียนทั้ง 30 คน แบ่งเป็นชาย 13 คน เป็นเพศหญิง 17 คน โดยกลุ่มประชากรที่มีอายุเฉลี่ย 16 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ 10 รองลงมาคืออายุเฉลี่ย 18 ปี จำนวน 9 คน และกลุ่มประชากรที่มีอายุเฉลี่ย 15 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 4 คน สรุปได้ว่าภาพรวมของกลุ่มประชากรทั้งหมด 30 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุเฉลี่ย 16 ปี

1.2 ผลการศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้เรียน พบว่า กลุ่มผู้เรียนเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการศึกษาดูงานมากที่สุด รองลงมาคือการใช้รูปแบบของเกม และการแสดงบทบาทสมมติตามลำดับ ในด้านของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสื่อประเภทภาพยนตร์หรือเรื่องสั้นมากที่สุด รองลงมา คือ เกมและวีดิทัศน์ตามลำดับ ด้านสถานที่ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เขตมากที่สุด รองลงมา คือ ในสถานที่ท่องเที่ยวและห้างสรรพสินค้าตามลำดับ

1.3 ผลการศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้เรียน พบว่ากลุ่มผู้เรียนมีความต้องการในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในด้านเนื้อหาสาระของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ทั้งทางด้านความต้องการด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ความต้องการด้านการถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง ความต้องการด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และความต้องการด้านอาหาร ยกเว้นความต้องการด้านการให้ข้อมูลด้านขนบธรรมเนียมและประเพณีและความต้องการด้านการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน ที่มีระดับความต้องการในระดับน้อย

2. ผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียน

สำหรับผลการวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับผู้เรียนด้วย การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้วิจัย พบว่ากิจกรรมที่ควรมีกิจกรรมการละลายพฤติกรรมสถานการณ์จำลอง และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เวลาในการจัดกิจกรรมควรมีเวลาให้ผู้เรียนได้มีเวลาทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันพอสมควร เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติมากขึ้น และควรให้เวลาสำหรับการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงมากพอสมควร บรรยากาศการเรียนรู้แบบเป็นกันเอง ผ่อนคลาย จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี

ขึ้น สื่ออุปกรณ์ในการทำกิจกรรมควรเป็นสื่อประเภทวีดิทัศน์หรือตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่พบบ่อยในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมถึงผู้เรียนยังต้องกรให้มีการพักเป็นช่วง ๆ เพื่อผ่อนคลายอีกด้วย ส่วนเนื้อหาสาระก็ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยเน้นไปที่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ด้านการถาม-บอกทิศทาง/เส้นทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และด้านอาหาร ซึ่งเป็นตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด นอกจากนี้ควรให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรม ทั้งในการแสดงความคิดเห็นการเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินผล

3. ผลการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน

สำหรับผลการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียนทั้งในด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เนื้อหาสาระของกิจกรรมและวิธีการจัดกิจกรรม ร่วมกับแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ผลปรากฏว่าผู้เรียนสามารถร่วมกันทำกิจกรรมทดลองได้เป็นอย่างดี

ระยะที่ 2 การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้แนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเยาวชน

ระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

สำหรับผลการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้เก็บจากกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือชุดที่ 2 แบบวัดทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมาเป็นเกณฑ์ในการจัดหน่วยตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองแบบสุ่ม (random assignment) โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย จากคะแนนเฉลี่ยของระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมาเป็นเกณฑ์คัดเลือก ซึ่งจากการคัดเลือกกลุ่มทดลองพบว่ากลุ่มทดลองทั้ง 30 คน มีคะแนนรวมของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอยู่ที่ 0-18 คะแนน ซึ่งถือว่ามีความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันค่อนข้างต่ำ โดยกลุ่มทดลองมีระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ต่ำทุกองค์ประกอบ โดยด้านการซื้อขายสินค้าและบริการมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 1.23, SD = 1.25$) รองลงมา คือ ด้านอาหาร ($M = 1.30, SD = 1.53$) ด้านการถาม-บอกทิศทาง ($M = 1.33, SD = 1.35$) และด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ($M = 2.60, SD = 2.20$) ตามลำดับ จากผลดังกล่าวทำให้กลุ่มทดลองมีความเหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้แนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเยาวชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพราะคะแนนเฉลี่ยทั้งก่อนและหลังการทดลองสามารถแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันได้อย่างชัดเจน

2. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองด้วยเครื่องมือ ชุดที่ 2 แบบวัดระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน พบว่ากลุ่มทดลองมีระดับทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษใน

ชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ต่ำเกือบทุกองค์ประกอบ โดยด้านอาหาร ($M = 3.10, SD = 1.16$) ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ ($M = 3.27, SD = 1.36$) และด้านการถาม-บอกทิศทาง ($M = 4.57, SD = 1.65$) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ และด้านการทักทายและการแนะนำตนเอง ($M = 6.37, SD = 1.81$) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง หากเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายด้านของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทดลองหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชนแล้ว มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันในระดับสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรม

ผลการศึกษาความพึงพอใจหลังจบกิจกรรมนั้นพบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความพึงพอใจสูงต่อกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชนภายหลังจากการเข้าร่วมการทดลอง โดยเฉพาะความพึงพอใจด้านกิจกรรม greeting ($M = 4.57, SD = 0.50$) และกิจกรรม asking for and giving directions ($M = 4.50, SD = 0.57$) ซึ่งมีระดับความพึงพอใจในระดับสูงที่สุด ส่วนความพึงพอใจด้านการเข้าร่วมกิจกรรมผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงต่อขั้นตอนการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ภายในกิจกรรม ($M = 4.47, SD = 0.68$) และความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ($M = 4.43, SD = 0.68$) และในส่วนความพึงพอใจด้านการจัดการ ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจสูงสุดต่อสื่อและอุปกรณ์ ที่ใช้ในกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน ($M = 4.50, SD = 0.57$) และสถานที่ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ($M = 4.53, SD = 0.62$) จากข้อมูลนั้นพบว่ากิจกรรมที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการผู้เรียนกลุ่มเฉพาะได้ตรงประเด็นที่สุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน มีประเด็นที่นำมาอภิปราย 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

สำหรับประเด็นเรื่องผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนตามแนวทางการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชนนั้น พบว่ากระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาอบรมโรงเรียน สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของ อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2542) มีความเหมาะสมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม เนื่องจากการศึกษาอบรมโรงเรียน

เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการศึกษา สามารถจัดได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยปราศจากเงื่อนไขในแง่ของอายุ ผู้เรียนและความรู้พื้นฐาน เป็นผลให้ผู้เรียนได้ตระหนักว่าการเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการได้ ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เพื่อจะพัฒนาตนเอง โดยสามารถทำให้เกิดความรู้ พฤติกรรม และสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตนเองไปในทางที่ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นได้ รวมถึงการนำขั้นตอน การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ (situated learning) มาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญการใช้ทักษะการพูดและการฟังภาษาอังกฤษมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป เป็นองค์ประกอบที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนเอาไว้ดังนี้ องค์ประกอบที่เหมาะสมกับกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในชีวิตประจำวันของเยาวชน มี 4 องค์ประกอบ คือ คือ 1) ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2) เนื้อหา สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ 3) เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ปัญหาที่เสมือน / ใกล้เคียง กับสถานการณ์จริง 4) เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง

ประเด็นที่ 2 ผลการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน

ผลของการศึกษา การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของระดับ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน หลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทุกด้านของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันทั้งในด้านการทักทาย และการแนะนำตนเอง ด้านการถาม-บอกทิศทาง / เส้นทาง ด้านการซื้อขายสินค้าและบริการ และด้านอาหาร

ผลการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด การเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชนนั้นพบว่า ว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเฉลี่ยในด้านรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านกิจกรรมและวิทยากร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 นั่น คือมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการเข้าร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และความพึงพอใจด้านการจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ตามลำดับ สอดคล้องกับ อุณา นพคุณ (2527) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน และได้รับการตอบสนองให้เรียน ได้จะสามารถนำประสบการณ์ชีวิตมาใช้ในการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ตามหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนทุกคน โดยการจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นและสนอง ความต้องการของผู้เรียน เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักตนเอง รู้จักคิดแก้ปัญหาให้กับตนเอง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

การดำเนินการวิจัย เรื่องผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเยาวชน ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า การจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีความแตกต่างกับผู้เรียนทั่วไป จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลในหลาย ๆ ด้านมาประกอบกัน ซึ่งอาจรวบรวมข้อมูลมาจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือการทำสนทนากลุ่ม ควรสนับสนุนด้วยการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น โดยเป็นผู้รับฟังและเชื่อมโยงการเรียนรู้ที่ดีเป็นกำลังใจและจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการเรียนรู้จากประสบการณ์อยู่เสมอ ที่สำคัญควรกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้านอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลการจัดพัฒนาการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบในระยะเวลาที่นานขึ้น เพื่อจะได้รู้ถึงความคงอยู่ของความรู้ทักษะ และทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวก และควรมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพิ่มมากขึ้นเช่น แบบสอบถามการติดตามผล แบบสัมภาษณ์ โดยพัฒนากิจกรรมควบคู่ไปด้วย

2.2 ควรมีการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์ที่มีต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันให้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เช่น กลุ่มเยาวชนพิการทางร่างกาย กลุ่มด้อยการศึกษา กลุ่มนักศึกษาการศึกษานอกระบบ เป็นต้น เพื่อเป็นการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีต่อทักษะการสื่อสารในชีวิตประจำวันในกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. (2544). *การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรมวิชาการ.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กาญจนา จงอุตสาห. (2531). *ระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤษณา เมื่อโกตร. (2553). *การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต].

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. Thai Digital Collection.

http://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2553/edel0453km_abs.pdf

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2531). *การวิจัยและประเมินประสิทธิภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล*.
สามเจริญพานิช.

เพลินตา พรหมบัวศรี. (2545). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์
เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล* [วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. Chulalongkorn University Intellectual
Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/277>

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). *การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาเซียน*. [https://www.kasikornresearch.com
/th/KEconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=29785](https://www.kasikornresearch.com/th/KEconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=29785)

สุมาลี สังข์ศรี. (2545). *การจัดการศึกษานอกระบบด้วยวิธีการศึกษาทางไกลเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต*.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุนิดา ศิริพากย์. (2553). *การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ของเมคเคลแลนดและการเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาการศึกษานอกระบบ กลุ่มด้อยสัมฤทธิ์ที่เรียนด้วยวิธี
ทางไกล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. Chulalongkorn University
Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/28806>

อาชัญญา รัตนอุบล, รัตนา พุ่มไพศาล, เกียรติวรรณ อมาตยกุล, อรพินท์ วิบูลย์พันธุ์, วีระเทพ ปทุมเจริญ
วัฒนา, มนัสวาทน์ โกวิทยา, วรรัตน์ อภินันท์กุล, ณัฏฐ์ลักษณ์ ศรีมีชัย, และ สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล.
(2542). *แนวโน้มการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศไทยในทศวรรษหน้า*. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/8478>

อุ้นตา นพคุณ. (2527). *การเรียนการสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Brown, J. S., Collins, A., & Duguid, P. (1989). Situated cognition and the culture of learning.
Educational Research, 18(1). 32-42. <https://doi.org/10.3102/0013189X018001032>

Lave, J. & Wenger, E. (1991). *Situated learning: Legitimate peripheral participation*.
Cambridge University.

Loring, R. (1998). *Situated learning: Understanding contextual learning*. National tech prep
network.

McLellan, H. (1994). Virtual environments and situated learning. *Multimedia Review*, 2(3).
30-37.

Resnick, L. B. (1987). Learning in school and out. *Educational Researcher*, 16(9). 13-20, 54.
<https://doi.org/10.2307/1175725>